

מ"ת 51358/02/17 - מדינת ישראל נגד ברוך ברנס

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

13 יולי 2017

מ"ת 51358-02-17 מדינת ישראל נ' ברנס (עציר)

לפני כבוד השופטת נאווה בכור
מדינת ישראל
המבקשת

נגד
המשיב
ברוך ברנס (עציר)

נוכחים:

ב"כ המשיבה - עו"ד מוניר ברהום ב"כ המשיב - עו"ד ערן ראו

המשיב הובא על ידי שב"ס

החלטה

1. בפניי כתב אישום מתוקן בשנית המייחס למשיב, ביחד עם אחרים, עבירות של סחר בסם מסוכן לפי סעיף 13 יחד עם סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג- 1973 ועבירה של שיבוש הליכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

על פי כתב האישום שהוגש ביום **23.2.17**, בעת הרלוונטית שימש סוכן משטרת סמוי שפעל במטרה לרכוש סמים ונשק מסוחרים בכל הארץ, ולחשוף פעילות עבריינית.

במסגרת פעולותיו, חבר לסוכן שוטר שהופעל כסוכן המכונה אליאס.

ביום **15.11.16** מכר המשיב בצוותא חדא עם אחר לסוכן 48.56 גרם קוקאין.

ביום **21.11.16** החלה חקירה גלויה בתיק, והחל מרגע זה ידע המשיב כי הינו דרוש לחקירה במשטרה, וקיים צו מעצר בעניינו, כמו גם העובדה כי המשטרה עושה מאמצים לאתרו, וחרף זאת- לא הגיע לחקירה במשטרה על מנת להכשיל הליך שיפוטי.

2. ביום **23.3.17** הוסכם על קיומן של ראיות לכאורה, והצדדים נחלקו בשאלת קיומה של עילת מעצר,

ואפשרות שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

3.

משכך - הורה כב' השופט יקואל של קבלת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב.

בתסקיר **הראשון** מיום **3/4/17** - קבע השירות כי לאור חומרת האישומים המיוחסים למשיב, קווי אישיותו, קשריו השוליים, וחוסר הבהירות באשר לשימושו בסמים ורמת הסיכון ממנו הוא זקוק למסגרת טיפולית סגורה.

המשיב התנגד לטיפול כזה בשל חששו להיות מנותק מביתו.

יצוין כי גם 2 מפקחים שהוצעו בחלופה למעצר בית - נדחו על ידי השירות (פרדי ואושרת בראנץ).

למרות המלצה שלילית זו - קבע כב' השופט יקואל ביום **23/4/17** כי יתקבל תסקיר משלים בעניינו של המשיב, וזאת בהמשך לדברי ב"כ - כי התנגדות המשיב לשילובו בקהילה סגורה הוסרה, והדיון נדחה ליום **8/5/17**.

השירות המליץ בתסקירו **השני** מיום **30/4/17** על פניה לגורמי טיפול רלבנטיים - בקהילה הטיפולית "אילנות", ולצורך השלמת הבדיקות הוריתי ביום 8/5/17 על השלמת בדיקות אלה, והדיונים נדחו ל-5/6/17, 8/6/17, 21/6/17, 3/7/17 עד ל-6/7/17, לעריכת 2 תסקירי **האחרונים** של שירות המבחן, מיום **29/6/17** ו- **4/7/17** שבהם הומלץ כי המשיב יועבר ממקום מעצרו לקהילה הטיפולית "אילנות" שם ישהה על פי תנאי המקום, ואם יפרם - יהיה תחת פיקוחם של 2 מפקחים (פרדי ואושרת בראנץ) וכן כי יועמד בפיקוח מעצר למשך 6 חודשים.

4.

טיעוני הצדדים

מטיעוני **ב"כ המבקשת** עולה כי עמדתה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

ההמלצה הסופית של שירות המבחן היא לאפשר שחרור - אולם התוכן מלמד שהמשיב עצמו לא עומד בקריטריונים העיקריים שנקבעו בפסיקה:

הקריטריון הראשון - תחילת הטיפול עובר לביצוע העבירה. זה הקריטריון החשוב ביותר וכשהוא לא קיים, ועל בית המשפט לחשוב על נימוק מיוחד לחרוג מקיום תנאי זה.

בשנת '99 המשיב היה במרכז "חוסן". לא מדובר בגמילה, אלא מרכז יום, ורק מטעם זה היה מקום לדחות את הבקשה לשחרור לטיפול.

פוטנציאל ההצלחה לא מצוין ולו במילה אחת של סיכוי בתסקיר, ולא בכדי.

מדובר במשיב שמצליח "להתארגן" על 50 גרם קוקאין, ומעבירים לסוכן משטרתי, והדבר מדבר בעד עצמו. הגם שחלקו של המשיב באופן יחסי הוא קטן, ביחס ליתר הנאשמים, הרי שמקרה זה לכשעצמו- חמור.

בבש"פ 9888/16 מיכאל קוגמן- סוכן סמוי קונה מהעורר 50 גרם קוקאין בשתי עסקאות, לא התחיל טיפול לפני, ומטעם זה ללא שום הצדקה של נימוק מיוחד, הערר נדחה.

בבש"פ 5800/16 נתניאל גברילוב- מדובר בצעיר בן 23 שהחזיק 72 גרם קוקאין בדירה. העורר הביע נכונות לטיפול אך ללא ביטוי מודעות נזקקת לבעייתיות הכרוכה בשימוש בסמים. לא שוחרר לחלופה.

בעניינו, המשיב בן 37, עם עבר פלילי, ריצה 30 חודשי מאסר בגין ריבוי עבירות בתחום הסמים, מנהל קשרים חברתיים שוליים, בעל קושי לוויסות דחפים וניהול אורח חיים עברייני.

ההתרשמות היא מסיכון של הפרת תנאים מגבילים. כל הנסיבות ביחד מוכיחות שאי אפשר לתת בו אמון, ולגבי המפקחים - הם לא נמצאו ראויים על ידי שירות המבחן.

לאור כל האמור, יש להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

מטיעוני ב"כ המשיב עולה כי התקבלו חמישה תסקירים בעניינו, בהם נבחנה אפשרות התאמתו של המשיב לקהילה טיפולית, וכיום לאחר שבוצעו כל הבדיקות הרפואיות והתשלומים, נותר לבימ"ש להושיט יד למשיב ולאפשר את היציאה שלו לגמילה במסגרת קהילה סגורה.

העברה של 50 גרם קוקאין לסוכן משטרתי הינה עבירה חמורה. מדובר בפרשייה רחבת היקף וחקירה של הפעלת סוכן שפעל כשנה והביא למספר רב של כתבי אישום כלפי נאשמים כבדי משקל, כשנאשמים 1 - 4 בתיק זה מוגדרים כיעדים מרכזיים של משטרת ישראל.

המשיב אינו כזה - לאורך כל תקופת ההפעלה של הסוכן במשך 9 חודשים עד שנה -המשיב לא מוזכר ולו פעם אחת, לא בהאזנות סתר בין הנאשמים 1 - 4, לא בשיחות של הסוכן עם מפעילו, לא בתמלולים, לא בהקלטות, ולא במזכרים פנימיים של המשטרה.

חלקו בכתב האישום הוא **באישום 11** בלבד, ואפילו בו- חלקו ביחס לאחרים הוא אפסי.

מדובר בהשתלשלות שמתחילה יומיים קודם בין אחרים - שקושרים קשר עם הסוכן לספק לו 100 גרם קוקאין, נפגשים ומעבירים סכומים נכבדים, והסוכן פונה לנאשם 2, וכל התנהלות זו היא בין נאשמים 1, 2 ו- 4 מול הסוכן.

הסוכן ואחר מגיעים לביתו של נאשם 4, הסוכן פוגש במשיב ומוסר לו את אותה שקית. נאשמים 1 - 4 מואזנים כל אותה עת, אין כל שיחה בה מתועד המשיב.

כתב האישום מייחס לנאשמים 1 - 4 קשירת קשר לביצוע רצח, כמויות סמים גדולות של קנאבוס וקוקאין, קשירת קשר לסחר בנשק ועוד. בכל אותה עת אין אזכור ולו ברמז לשמו של המשיב, ולא בכדי, כי הוא לא חלק מהם.

הוסכם כי ברף המשפטי, עצם המסירה, גם אם לא ידע שמדובר בסם בכמויות גדולות, בשלב זה - מקיימת את התנאי של קיומן של ראיות לכאורה.

המשיב מצוי במעצר כחמישה חודשים.

ישנה פסיקה של בית המשפט העליון על הקהיית המסוכנות בנסיבות אלה נוכח האפשרות לשחרר לחלופה שאינה ביתית אלא טיפולית, ששירות המבחן המליץ עליה בחום, ומאפשרת לחרוג מההלכה שדינם של סוחרי סמים הינו מעצר עד תום ההליכים.

תסקירי שירות המבחן מתארים תמונה עגומה. מדובר במשיב שגדל בסביבה קשה, בשכונה לא סימפטית בנתניה. מדובר במשפחה מורכבת ובעייתית, עם מעט מאוד דמויות, אם בכלל, משמעותיות בחייו. מגיל צעיר מאוד החל בשימוש בסמים ובשלב מסוים בהליך הפלילי הראשון בו היה מעורב, שולב במרכז "חוסן" והצליח להיגמל לתקופה ארוכה מהסמים. בגיל 30, בעקבות גירושין הוא חזר לסמים קשים יותר.

המשיב מבקש בעקבות ההתדרדרות שלו את הסיוע של בית המשפט.

שירות המבחן בחן את עניינו היטב, ומנמק שהוא זקוק למסגרת טיפולית אינטנסיבית שתיתן מענה לצרכים ההתמכרותיים שלו, ויכולה לצמצם את רמת הסיכון שלו.

הגם ששירות המבחן הוא כלי עזר, בית המשפט העליון קבע שלא בנקל בית המשפט יסטה מהמלצה שלילית או חיובית של שירות המבחן. בענייננו, מדובר בהמלצה חיובית מאוד הממליצה על הפחתת סיכון במסגרת המתאימה.

לעניין עברו הפלילי - יש לו שתי הרשעות קודמות, אחת שהסתיימה במאסר על תנאי והשנייה ב-30 חודשי מאסר ארוכים בשנים 2010-2011. אך לא מדובר במי שנכנס ויוצא מבתי הכלא מגיל הנוער ועד היום. הסתבכויותו המשמעותיות החלו בגיל מאוחר.

כב' השופט יקואל אפשר את היציאה לריאיון, התקבלו מספר רב של תסקירים ודיונים, ובשלב זה - יש צפייה אצל המשיב.

לגבי אי הגעתו של המשיב לחקירה משך שלושה חודשים מרגע שהתפוצצה הפרשיה, זו אינה מהווה שיבוש הליכי חקירה ברף הגבוה. הנאשמים המרכזיים נתפסו באותו יום או מספר ימים לאחר מכן. המשיב לא התייצב

לחקירה, הוא שהה בנתניה באותה עת, הגיעו לבית הוריו והשאירו הודעה, והוריו ביקשו ממנו להתייצב.

זה לא חוסם את הדרך לשחרור בתנאים המתאימים שיבטיחו אי הישנות דבר זה, וגם בתיקי הסגרה בית המשפט העליון החליט לשחרר באיזוק אלקטרוני, כששם רף ההימלטות גבוה, ואף בעבירות חמורות יותר, הורה בית המשפט העליון על שחרור לקהילה.

בש"פ סויסה ניתן בשנת 2011, ומאז ועד היום ניתנו החלטות רבות, וזה לא נכון שאם התנאי הראשון לא מתקיים, אין בלתו.

לאור האמור, כשיש מקום שמצא אותו מתאים לטפל בהתמכרות ממנה סובל, לאחר כמעט חמישה חודשי מעצר, יש לאפשר את שחרורו בתנאים שיבטיחו את המשך התייצבותו לשאר המשפט.

דין והחלטה

5.

לאחר שנדרשתי למכלול הטיעונים והשיקולים - מצאתי כי יש להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

למשיב מיוחסות עבירות חמורות מאוד, הן בתחום הסמים והן בתחום שיבוש הליכים, מקום בו מדובר בהעברה של 50 גרם קוקאין לסוכן משטרה, ולאי הגעה לחקירה במשטרה במשך שלושה חודשים, חרף קיומו של צו מעצר נגדו.

אין בחלקם של הנאשמים האחרים כדי להקהות את חומרת מעשי המשיב.

עבירת הסחר הסמים מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 בגין עבירות מסוג זה על פקודת הסמים, ועבירת שיבוש ההליכים מקימה את עילת החשש מהימלטות מהדין, שיבוש הליכי משפט או התחמקות מהליכי שפיטה בהתאם לסעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים.

עילות אלה לא נסתרו.

עיון בתסקירים בעניינו של המשיב מעלים כי הינו בן 37, גרוש ואב לידה כבת שנתיים וחצי, עובד בשוק כפועל, ונשר ממסגרת לימודית לאחר 8 שנות לימוד, בין היתר בשל היגררות אחרי חברה שולית.

המשיב אף לא גויס לצבא בשל מעורבות פלילית.

נסיבות חייו קשות, לפיהן אביו ניהל במשך שנים אורח חיים התמכרותי, ואף ריצה עונש מאסר ומטופל בשנים האחרונות בתחליף סם, אינו עובד, ומתקיים מקצבת ביטוח לאומי. המשיב תאר מסגרת משפחתית רב בעייתית המתמודדת עם בעיות ההתמכרות, בעיות תפקוד ומצוקה כלכלית.

המשיב עצמו החל בגיל 20 בשימוש אינטנסיבי יומיומי בחשיש וגראס, עבר הליך טיפולי בשנת 1999 במרכז "חוס" בנתניה, הפסיק שימוש בסמים, ולאחר גירושיו- שב להשתמש בסמים.

בעברו הפלילי של המשיב הרשעות קודמות בסחר בסמים, בגין ריצה מאסר ממושך בן 30 חודשים ממנו השתחרר בשנת 2012.

גורמי הסיכון בעניינו של המשיב הינם עברו הפלילי, השימוש בסמים, מאפייני אישיותו לפיהם מתקשה לערוך ביקורת פנימית, מנהל קשרים שוליים, נתקל בקושי לווסת דחפיו ולהציב גבולות פנימיים להתנהגותו בעיקר במצבים של משבר רגשי או עיתות מצוקה, נעדר כלים אדפטיביים להתמודדות מיטבה ומקדמת עם קשייו, ובעל נטייה להשליך אחריות למצבו על גורמים חיצוניים. הוא מתקשה לוותר גם כיום על הרווחים המשניים שבשימוש בסמים ובניהול אורח חיים שולי.

בנסיבות אלה, השירות התרשם מרמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום הסמים והפרת תנאים מגבילים בהם ישהה.

די בכך, כדי לשמוט את הקרקע תחת אפשרות שחרורו של המשיב לחלופה, הואיל ובשלב ראשון- לא ניתן לתת בו אמון.

למעלה מן הצורך יובהר כי אף בחינת המפקחים עצמם ע"י השירות בתסקירו הראשון, עת נבדקה חלופה ביתית בבית האח בנתניה - מעלה כי אלו אינם מתאימים לתפקיד הפיקוח, מקום בו השירות התרשם כי אחיו ואשתו שהוצעו כמפקחים- אינם מבינים את המשמעות והאחריות המוטלת עליהם, אינם מעורים בחיי המשיב ובקשריו השוליים, וקיים ספק בדבר יכולתם להוות עבורו גורם סמכותי משמעותי ומציב גבולות.

עוד סבר השירות כי שהייה לאורך זמן של המשיב בבית אחיו עלולה להעמיד את השוהים

בבית בלחצים ובסיכון כיוון שמדובר בנוכחות ילדים קטינים, שהינה בעייתית בהיותו מכור לסמים, כמו גם היותו של המשיב בסביבת מגוריו בה שהה טרם מעצרו ובה חברה שולית וחשיפתו לסמים.

בנסיבות אלה, לאור חומרת העבירות, קשריו השוליים והשימוש בסמים, כמו גם התנגדותו של המשיב לטיפול בקהילה טיפולית סגורה בשל הריחוק מביתו- לא המליץ השירות בתחילה על שחרור לחלופה זו.

רק לאחר שבהמשך הביע ב"כ המשיב את נכונות המשיב להשתלב בטיפול בקהילה סגורה בפני בימ"ש - נבחנה אפשרות זו והוא הופנה לראיון קבלה בקהילה טיפולית "אילנות" ליד פרדסייה, נמצא מתאים, נעשו בדיקות רפואיות ואף הסדיר את התשלום למקום, כאשר המשיב לא הציע חלופה נוספת שתשמש לו חלופה מגבה ותומכת בזמן שהותו בקהילה.

למותר לציין כי בתסקיר האחרון מיום **4/7/17** - הסתפק השירות בחלופה שהוצעה כנ"ל, של אחי המשיב ואשתו, מהנימוק כי מדובר בפיקוח גיבוי נקודתי וזמני, שיהיה בו כדי לפקח עליו במקביל לקהילה הטיפולית במקרה בו יפלט ממנה מסיבה כזו או אחרת, ולצורך כך- הערבים נמצאו מתאימים.

אבחנה זו של שירות המבחן - אינה עונה על מסוכנות המשיב והחשש להימלטותו מאימת הדין.

לענין התנאים לבחינת שחרורו של עצור לחלופה בקהילה טיפולית הוטו בפסיקה בבש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נגד סויסה** (פורסם בנבו, מיום 21.3.11) (להלן: "הלכת סויסה").

הגם שנקבע כי השלב בו ראוי לשקול הפניה למסגרת של קהילה טיפולית לגמילה מסמים הוא שלב גזירת הדין, הרי שבהתקיים שלושת התנאים המנויים בהלכת סויסה, או לפחות שניים מהם, ניתן לבחון כחריג לכלל את השחרור כבר בשלב המעצר.

תנאי ראשון- עניינו תחילת הליך גמילה טרם המעצר, והוא אינו מתקיים דנן.

בעניינו, הגם שבעבר שולב המשיב בהליך גמילה במרכז "חוסן" בנתניה, הרי שהדבר היה **לפני כ-18 שנים**, ולאחר גירושיו- שב המשיב להתשמש בסמים עד לעת הזאת.

טרם מעצרו הנוכחי לא פנה המשיב למסגרת של מרכז חוסן באופן עצמאי (או לכל מסגרת גמילה אחרת), למרות שבפני השירות הביע רצון להשתלב בהליך טיפולי במקום.

עם זאת, ניתן להורות על שחרור לחלופת גמילה גם אם הנאשם לא החל בהליך גמילה טרם מעצרו, בהתקיים שני תנאים נוספים- שעניינם פוטנציאל הצלחה גבוה להליך הגמילה והליך גמילה שיש בו כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהנאשם.

בנסיבות שבפני - לא זו בלבד שהשירות כאמור התרשם מרמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום הסמים והפרת תנאים מגבילים בהם ישהה המשיב, וכי קיים חוסר אפשרות ליתן בו אמון נוכח עברו הפלילי ואופי העבירות המיוחסות לו, אלא שההמלצה בתסקיר העדכני לפיה יש בקהילה טיפולית סגורה כדי לצמצם רמת סיכון קיימת במשיב- ניתנה מבלי שהשתנה דבר מאז תסקיר קודם בו לא הומלץ על שחרור לחלופה זו כאמור (בין סירובו של המשיב כמפורט בתסקיר מיום **3/4/17** ועד הסכמתו בדיון **23/4/17**) למעט הבעת נכונות מצדו להשתלב בקהילה טיפולית- שאף היא ניתנה **בשיהוי** מצד המשיב, בדיון בבימ"ש, לאחר שסרב לכך בשיחה עם שירות המבחן בשל הריחוק מבתו.

לא השתכנעתי כי די בכך כדי להפוך את הקערה על פיה במובן של מתן אמון במשיב, המאפשר שחרור לקהילה טיפולית.

יתרה מכך, גם בהנחה כי יש בחלופה זו כדי להפחית ממסוכנותו הרבה של המשיב, הרי שעדיין לא מתקיים בעניינו התנאי השלישי.

חרף קיומם של תסקירים רבים, לא נאמרה מילה וחצי מילה בנוגע לפונטציאל ההצלחה של המשיב במסגרת הליך טיפולי בקהילה, לא כל שכן- סיכויי גבוה.

אדרבא, תמונת המצב העולה מהתסקירים הינה שלילית מאוד, המעידה על מעורבות שולית של המשיב עד היום, לצד דפוסי התנהגות התמכרותיים, וקווי אישיות המקשים עליו לקחת אחריות על התנהגותו ומצבו.

כיוון ששחרור לקהילה טיפולית בשלב המעצר הינו **חריג**- יש לנהוג בו בהתאם לכך, ולאפשר זאת במשורה, רק במקרים מיוחדים בהם מתקיימים התנאים המנויים לעיל, או רובם, מן הטעם שלא לגדוע הליך שיקומי בו מצוי הנאשם שכבר עשה כברת דרך, או שההתרשמות היא כי יש ביכולתו להתשלב בהליך כגון דא בהצלחה מרובה עד כי הסיכוי לשיקומו והתועלת בכך -עולים על הסיכון שבשחרורו באותן נסיבות.

בענינו, לא מצאתי כי כך הם פני הדברים.

6. ב"כ המשיב ציין את הצפייה בלבו של המשיב לשלבו בהליך טיפולי - ובענין זה הובהר פעמים ספורות כי אל לו לעשות כן (ראו פרוטוקול 23/4/17, 8/5/17, 3/7/17) ועל כן דין טענה זו להידחות.

7. לאור כל האמור, הריני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ניתנה והודעה היום י"ט תמוז תשע"ז, 13/07/2017 במעמד הנוכחים.

נאוה בכור , שופטת